

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน

ของ นายเฉลิมพล เอกอรุณกุล ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๘/๒๕๕๒

เรื่องพิจารณาที่ ๒๓/๒๕๕๐

วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๒

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖ และมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ความเห็น

พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ เป็นบทบัญญัติกำหนดวิธีการยึดหรืออายัดโดยคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน ในการตรวจสอบทรัพย์สินของผู้ต้องหาหรือของบุคคลอื่นในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าทรัพย์สินนั้นเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหรือไม่ ซึ่งเป็นมาตรการพิเศษที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ กล่าวคือ ในการตรวจสอบทรัพย์สินนั้น ถ้าผู้ถูกตรวจสอบ หรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินไม่สามารถแสดงหลักฐานได้ว่า ทรัพย์สินที่ถูกตรวจสอบ ไม่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือได้รับโอนทรัพย์สินนั้นมาโดยสุจริตและมีค่าตอบแทน หรือเป็นทรัพย์สินที่ได้มาตามสมควรในทางศีลธรรมอันดีหรือในทางกุศลสาธารณะ คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้จนกว่าจะมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้อง ซึ่งต้องไม่ช้ากว่าหนึ่งปีนับแต่วันยึดหรืออายัด หรือจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้องในคดีที่ต้องหา

ในระหว่างการตรวจสอบทรัพย์สิน หากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าทรัพย์สินรายใดอาจมีการโอน ยักย้าย ซุกซ่อน หรือเป็นกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็นอย่างอื่น คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินรายนั้นไว้ชั่วคราวได้ จนกว่าคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินจะวินิจฉัยว่า ทรัพย์สินใดของผู้ต้องหาหรือของบุคคลอื่นเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ

ความคิดเกี่ยวกับยาเสพติดหรือไม่ แต่ผู้ถูกตรวจสอบหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินมีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินของผ่่อนผันเพื่อขอรับทรัพย์สินนั้นไปใช้ประโยชน์ โดยไม่มีประกัน หรือมีประกันและหลักประกันได้

ในกรณีที่มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้ชั่วคราวดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินต้องจัดให้ผู้ถูกตรวจสอบทรัพย์สินหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินพิสูจน์โดยเร็ว ถ้าผู้ถูกตรวจสอบทรัพย์สินหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินสามารถพิสูจน์ได้ว่า ทรัพย์สินที่ถูกตรวจสอบไม่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือได้รับโอนทรัพย์สินนั้นมาโดยสุจริตและมีค่าตอบแทน หรือเป็นทรัพย์สินที่ได้มาตามสมควรในทางศีลธรรมอันดี หรือในทางกุศลสาธารณะ คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินต้องคืนทรัพย์สินให้แก่ผู้นั้น แต่ถ้าไม่สามารถพิสูจน์ได้ กฎหมายให้ถือว่าการยึดหรืออายัดชั่วคราวเป็นการยึดหรืออายัดเพื่อดำเนินการขอให้ศาลสั่งริบต่อไป

ส่วนพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๗ กำหนดวิธีการให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด กล่าวคือ เมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งฟ้องคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดและมีความเห็นว่า ทรัพย์สินที่คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินมีคำสั่งยึดหรืออายัดไว้เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พนักงานอัยการต้องยื่นคำร้องต่อศาล เพื่อขอให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินตามพระราชบัญญัตินี้ โดยจะยื่นไปพร้อมกับคำฟ้องหรือยื่นในภายหลังก็ได้ แต่ต้องยื่นก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา แต่ถ้ามีเหตุอันสมควรแสดงได้ว่าไม่สามารถยื่นคำร้องก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาจะยื่นคำร้องภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาก็ได้ เว้นแต่มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้อง

ในกรณีที่ปรากฏว่า มีทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเพิ่มขึ้นอีก หลังจากที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาแล้ว พนักงานอัยการก็ยังมีหน้าที่ยื่นคำร้องขอให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินนั้นภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา เว้นแต่มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้อง

ประเด็นว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖ หรือไม่ พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๑ บททั่วไป เป็นบทบัญญัติที่เป็นหลักการทั่วไปของรัฐธรรมนูญว่า รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ เพื่อมิให้กฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับที่ใช้บังคับอยู่หรือที่จะมีต่อไปในภายหน้า

มีเนื้อหาขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ จึงมิใช่กรณีที่พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ จะขัดหรือแย้งได้ ตามแนวคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๖๕ - ๘๒/๒๕๔๗ นอกจากนี้ พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๓ ก็มิได้เป็นการบัญญัติกลับหลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๓ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖

ส่วนประเด็นว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่ นั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า มาตรา ๓๕ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ส่วนที่ ๔ สิทธิในกระบวนการยุติธรรม มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติที่กำหนดหลักการว่า บุคคลต้องรับโทษทางอาญาที่ต่อเมื่อกระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้ ซึ่งเห็นว่า เฉพาะวรรคหนึ่งเท่านั้นที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ได้แย้งกันในกรณีนี้ กล่าวคือ พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ กำหนดความผิดและโทษย้อนหลังหรือไม่ เพราะพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว มาตรา ๒๒ วรรคห้า (๓) นิยามคำว่า ทรัพย์สินให้หมายความรวมถึง ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของผู้ต้องหาที่ได้รับขาย จำหน่าย โอนหรือยกย้ายไปเสียในระหว่างระยะเวลาสิบปีก่อนมีคำสั่งยึดหรืออายัดและภายหลังนั้น เว้นแต่ผู้รับโอนหรือผู้รับประโยชน์จะพิสูจน์ต่อคณะกรรมการได้ว่าการโอนหรือการกระทำนั้นได้กระทำไปโดยสุจริตและมีค่าตอบแทน

พิจารณาแล้วเห็นว่า มาตรา ๒ ของพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ บัญญัติว่า พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (วันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๓๔) ทรัพย์สินที่จะริบได้ ตามพระราชบัญญัตินี้จึงต้องเป็นทรัพย์สินที่ได้มาภายหลังจากที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับการริบทรัพย์สินที่พนักงานอัยการจะมีคำร้องขอให้ศาลสั่ง ตามวิธีการที่กำหนดในมาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๓ จึงไม่อาจริบทรัพย์สินที่ได้มาก่อนพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับได้ ข้อความในมาตรา ๒๒ วรรคห้า (๓) ที่เป็นบท

นิยามศัพท์กล่าวถึง “ระยะเวลาสิบปีก่อนมีคำสั่งยึดหรืออายัด” ไม่ใช่ “ระยะเวลาสิบปีก่อนพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ” พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๓ จึงไม่ใช่เป็นบทบัญญัติที่กำหนดความผิดและกำหนดโทษย้อนหลังแต่อย่างใด จึงไม่ได้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง

จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๓ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖ และมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง

นายเฉลิมพล เอกอรุ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ